www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 121. — Джерзи Сиґі, Н. Дж., середа, 25 травня 1932.

VOL. XL. No. 121. Jersey City, N. J., Wednesday, May 25, 1932. — THREE CENTS.

І ПАЛАТА ПОСЛІВ ПРОТИ ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ 2.75 ПРОЦЕНТОВОГО ПИВА

ВАШИНҐТОН. — Палата послів заявилася 228 голосами проти 169 за те, щоби звільнити „Вейс енд Мінс Комітї" від дальшого розгляду законопроєкту посла О'Конор-Гола, яким домагалися леґалізації 2.75% пива. Податок від такого пива мав виносити 3 центи за пайнт. На тім мала заробляти державна каса річно коло $500,000,000.

Оте голосування дуже стурбувало мокрих, бо вони не надіялися, що дістануть так мало голосів.

ВИМАГАЮТЬ ВІД ВОКЕРА ЩОРАЗ НОВИХ ҐРОШЕВИХ ВИЯСНЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — Леґіслятурна комісія розслїджує доходові податки, які оплачував мейор Вокер. У звязку з тим буде жадати вияснень, чому у податкових виказах не згадав він за ріжні грошеві трансакції, як за $26,535.51, які одержав від Дж. А. Сісто, а яких ніколи не звернув, або за $13,000, які видав на подорож до Европи, а які одержав від Дж. Ален Смита, або вкінці за $15,000, які одержав як мейор від одної корпорації титулом „гонорару" за адвокатські поради.

СОЦІЯЛІСТИ В НЕЗГОДІ.

МІЛВОКИ. — На краєвій соціялїстичній конвенції прийшло до терть зариводу вибору голови партії. Одна сторона попирала поновний вибір Мориса Гилквита з Ню Йорку, а друга хотіла вибрати Деніела Гона, мейора міста Мілвоки. На чолі тої останньої стояв Нормен Томас, назначений конвенцією соціялїстичним кандидатом на президента.

Сторонників Томаса названо „воюючими" і „реформістами", котрі змагають до „замериканізування" партії й тому є проти Гилквита, бо він є Жидом. Вибрано таки Гилквита.

ГУВЕР ВІДБУВАЄ ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ З ЖУРНАЛІСТАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер запросив до Білого Дому коло 30 журналістів і обговорював з ними способи пропаганди для освідомлення загалу в справі економічного відродження краю.

БОРА ГОТОВ ПЕРЕЙТИ ДО ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Бора заявив, що не возьме участи в нарадах республиканської конвенції. Кажуть, що це є тому, що Бора надіється, що на конвенції буде ухвалена мокра плятформа. У випадку, коли обидві головні партії ухвалять зміни у відношенню до прогибіції, сенатор Бора готов стати на чолі нової партії, сухої, й можливо стане від неї президентським кандидатом.

ДАЛІ ПІДНОСЯТЬ ЦЛА.

ВАШИНҐТОН. — Сенат підніс цла на ввіз дерева й міди. За підвищення цла голосували 36 сенаторів, проти 26.

ЗНАЙШЛИ ҐРІБ КОРОЛЇВ ПЛЕМЕНИ МАЯ.

МЕКСІКО СІТИ. — В стейті Юкатан роблять розкопи заходами Карнеґійської Фундації й шукають слідів культури давнього індійнського племени Мая. Тепер попали на гарно захований королївський гріб, у якім надіються знайти скарби давньої культури.

$25,000 ЗА ВИШУКАННЯ ТИХ, ЩО ВИКРАЛИ ДИТИНУ ЛИНДБЕРҐІВ.

ТРЕНТОН. — Проголошено нагороду в сумі $25,000 для тих, що вкажуть на злочинців, котрі викрали чи вбили сина Линдберґа. Нагорода буде виплачена стейтом.

Проти виасиґнування цеї нагороди виступили деякі сенатори. Вони казали, що Линдберґ богатий і не потребує, щоби стейт давав нагороду. Дотого стейт уже й без того мав великі кошти в тій справі. Ґовернор каже, що назначено таку високу нагороду, щоби на неї злакомився дехто з ґенґстерів і видав справників злочину.

КАЖЕ, ЩО СОВІТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Еліяс Тобінкін, бувший російський кореспондент, пише, що совітські лідери переконані, що теперішня світова економічна кріза доведе до нової світової війни, та що та війна буде походом проти совітів. Вони кажуть, що таке виходить з науки Маркса й Леніна, котрі заповідали такий конфлікт. Ленін говорив, що капіталістична Европа піде цілком певно походом на комуністичну Росію.

Тобінкін твердить, що совіти жиють у „воєнній психозі". Вони, каже він, розвинули велику шпигунську систему та готуються до війни на всі застави. Думають, що опінія світа є проти них. А найбільшими своїми ворогами вважають Польщу, Францію і Румунію. І кажуть, що якенебудь мале місточко на румунській чи польській границі може стати кождого часу другим Сараєвом.

ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

НЮ ЙОРК. — Рой О. Емерт, літ 35, кинув з Менгетен Брідж у воду свою дволїтню донечку, а потім сам кинувся з моста у воду. Догадуються, що він мусів дістати потрясення мозку і в такім стані допустився божевільного вчинку.

УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СИТІ БУДУЮТЬ НАРОДНИЙ ІНСТИТУЦІЮ.

Головна управа Українського Народного Дому при 54 Вен Вінкл Евеню, Джерзи Сиґі, Н. Дж., за одобренням будівничого комітету підписала контракт на будову нової народньої інституції. Будова розпічнеться в четвер, дня 26. травня, в годині 9-тій рано. Розпічне її предсїдатель Григорій Євсяк, разом з іншими членами головної управи Українського Народного Дому.

ВІД БОЛЬШЕВИКІВ ДО МУСОЛІНІЯ.

Премієр міністрів Туреччини і. міністер закордонних справ поїхали з візитою до Риму. Премієр Тефлік Рушді Бей заявив, що після відвідин приятеля Туреччини, Сталіна, він уважає потрібним відвідати другого приятеля — Мусоліні.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ.

На почті в Яблонові переведено контролю, після якої в касі виявилося „манко" біля три тисячі золотих, внаслїдок чого помандрував до Іванової хати начальник почти, Сайдак.

ЦІКАВІ МЕТОДИ.

Теод. Лучко, власник дому при вул. Кривчицька Кольонія у Львові, розібрав домівку, щоби відтіля викинути Марію Вонсович.

ВБИЛИ ҐІМНАЗИСТА.

В ночі на 23 квітня на полевій дорозї з Золочева до Городилова вбито трома револьверовими кулями учня VI. кл. ґімназії УПТ. в Золочеві, Познаховського, родом зі Зборова.

І СВОЇ ВИЗИСКУЮТЬ.

В начальника громади Божикова, пов. Підгайці, Олекси Зіня, явилися плянтатори буряків, Гнат Стадник, Теодор Романишин, Іван Зінь і інші, з проханням випозичити їм на рахунок зачетів на плянтацію буряків гроші на заплачення податків. Начальник згодився випозичити плянтаторам суму 480 зол. покищо з громадських грошей — за оплатою 8 зол. на могорич. Щоб одержати готівку, плянтатори згодилися на пропозицію війта, взяли гроші, війт стягнув квоту 8 зол. і попросив всїх інтересованих до корчми на могорич. Аж в корчмі довідалися плянтатори, що начальник ще перед виплатою готівки мав у себе від цукроварні почтовий переказ на 480 зол., але затаїв посилку, бо хотів натягнути людей на могорич. Зробилася в коршмі анатура і війтуньо мусів утікати.

СПАЛИЛА ДИТИНУ.

В селї Ляховські Бори (біля Вильна) занедужав на сверблячку 6-літній син селянки Анелї Шимкової. Тому, що ніякі ліки не помагали, скористала вона з поради сусідки, напалила в печі, вимастила дьоґтьом хлопця і всадила в піч, де хлопчина мав перебувати 5 хвилин. Одначе в міжчасі Шимкова мусїла на хвилину відійти, а коли вернулася назад, з печі видобувалися тихі зойки. Вижко попечена дитина в кілька хвилин по винятю з печі в страшних муках померла. Шимкову арештовано.

ШКІЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТОЧИХ ЧАСОПИСІВ.

Повітовий шкільний інспектор Станислав Блонський у Тернополї скликав на день 1-го квітня н. р. конференцію управителїв і управительок усіх вселюдних народних шкіл тернопільського повіту для обговорення ріжних біжучих шкільних справ. Між іншим інспектор Блонський порушив також і справу шкільних бібліотек, забороняючи при цьому як найстрійше держати у шкільних бібліотеках такі українські часописи: 1) „Світ Дитини", 2) „Дзвіночок", 3) „Наш Приятель" і 4) — навіть! — „Місіонар". Досі ті часописи можна було держати у шкільних бібліотеках, а львівська кураторія деякі з них навіть виразно припоручила давати до читання шкільній дітворі.

БЕСІДОВСЬКИЙ ПРО РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Колишній радник большевицької амбасади в Парижі, Бесідовський, виголосив реферат на тему положення в Радянському Союзі. Він обвинувачує Сталіна у відібранню селянам землї та перемінення їх на фабричних робітників. Селяни стогнуть під надто високими податками, але вони мають іншу ментальність, як міські робітники, й потрапили спротивитися затїм влади та саботувати працї над розбудовою промисловости. Селяни нищать фабричні моторя, що коштували величезні гроші, й тимсамим розбивають заходи влади виконати пятилїтний плян.

ПРОВОКАТОР ПУЖИЦЬКИЙ У ПАРИЖІ.

Відомий з процесу за здогадний замах на Пілсудського та демонстрації Центролїву в Швайцарській Долині, провокатор Пужицький, вирнув у Парижі. Тут під назвищем Пужицького-Оленцького денунціював парижській владі тих польських еміґрантів, яких документи не були в порядку. За кожного такого еміґранта діставав 5 франків. Еміґранти про це довідались і Пужицький втік до Бельгії.

СТАРОСТИНСЬКИЙ „УКАЗ".

На домагання громад повітовий Комітет УНДО в Сколїм розіслав петиції в цїли внесення протестів проти відомих, недавно вже соймом ухвалених трох законопроєктів. Громадяни і громадські ради, розуміючи шкідливість тих законопроєктів, масово і радо підписували протести і висилали, куди слїд. Та повітовий староста на відході зі Сколього видав „указ", у якім забороняє підписувати петиції, наказує внулювати вже запротоколовані ухвали, а війтам погрожує карно-дисциплінарним доходженням. На підставі цього „указу" постерункові ходять по селах, тягають людей на протоколи та грозять карами і донесеннями.

КАТАСТРОФА ПОЛЬСЬКОГО КОРАБЛЯ.

Польський корабель „Цешин" наїхав на скалу і усїв на ній. Дно корабля знищене. Машини й акумулятори знайшлися під водою, супроти чого радіо було нечинне. На поміч „Цешинови" виїхали фінляндські кораблї „Сампо" і „Протектор".

ЗА ВКРАДЕНІ ТРИ ОКОЛОТИ СОЛОМИ ЗАПОДІЯВ СОБІ СМЕРТЬ.

У Коршові, біля Коломиї, жив собі 52-літній селянин Михайло Годованець, син Дмитра. Безнастанно йому здавалося, що його переслїдують. У січні ц. р. вкрав у сусїда три околоти соломи. І від того часу лякався, що сусїд подасть його за це до суду й випроцесує увесь його маєток. В приступі шалу почав гнобити родину. Його замикали в стайнї, де він і повісився.

ПИТАННЯ, НА ЯКІ МУСЯТЬ ВІДПОВІДАТИ ПРОФЕСОРИ.

„Ґазета Варшавська" наводить цікавий документ, який дістали від ректора професори одної з вищих шкіл у Кракові. Є це довірочний обіжник, що покликується на документ з Міністерства Освіти і прохає професорів відповісти на такі запити: 1) Чи брали ви діяльну участь у збройній боротьбі з урядами займанщини перед вибухом світової війни? 2) Чи займались ви самостійницькою працею перед вибухом світової війни? 3) Чи підчас світової війни служили ви в леґіонах і були членом польської військової орґанізації? 4) Чи є ви інвалїдом польських військ із доби боїв 1918—20? Обіжник сильно налякав учених. Наукові здібности, як відомо, рідко йдуть у парі з фізичними даними і воєнними заслугами.

4,000 ДОМІВ ІЗ ЗААРЕШТОВАНИМ ЧИНШОМ.

У Варшаві є 4,000 домів, у яких чинш заарештований. Цей арешт полягає в тому, що чинш не вплиає на руки власників домів, а на руки їх вірителів. Ті вірителї це є приватні люди й скарбова влада.

ВІДГОМІН КРОҐЕРІВСЬКОЇ АФЕРИ.

Слїдча комісія знайшла в скритках концерну Кройґера 2 міліони шведських корон. Здогадуються, що гроші сховали директори концерну вже після смерти Кройґера. Забрали їх безправно з так, рахуючи на те, що серед метушні вдасться їм гроші безкарно сховати.

САМОГУБСТВО.

В Бережанах отруївся Остап Пришляк; молодий хлопець (20 років), випивши в самовбийчому намірі сильну дозу стрихніни. Заалярмовані рідненю органи влади перевезли конаючого до загального шпиталю. Не дивлячись на усї ратункові заходи лікарів, не вдалось вратувати життя. Тіло передано рідні для похоронений. Причина самогубства покищо невідома. Поліція почала доходження у напрямі вияснення причин самогубства, як теж джерела, де покійний роздобув отрую.

СТАТУЯ ХРИСТА НА ВЕРШКУ МОН-БЛЯН.

З Парижа повідомляють, що на одному з вершків Мон-Бляну, Мон Шамоні у Франції, замуюють збудувати двацять кільканетрову статую Христа-Царя. В основі цеї статуї мають збудувати каплицю з пропамятною таблицею, що теперішній Папа Пій XI, ще як о. Ахіль Раті, робив туди прогульки. Статую виконає різьбар Серра.

ПОЛЬЩА ЗАТІВАЄ НОВУ АВАНТУРУ

ПОЛЯКИ ГОТУЮТЬСЯ ЗАХОПИТИ ДАНЦІҐ І СХІДНЮ ПРУСІЮ.

ДАНЦІҐ (Вільне місто). — Німецькі лідери цього німецького міста запевняють, що вони мають точні відомости про те, що Польща готується в Данцїгу повторити таку саме авантуру, яку вона зробила в 1920 році з литовською столицею Вильном, захопивши її в свої руки „збунтованим ґенералом Желїговським". Крім вільного Данцїга, який проти його волї відірвано від Німеччини й якому ґарантовано незалежність, Польща також зазіхає на Східню Прусію.

Польща вважає, що настав для неї слушний час, бо Росія заклопотана тепер становищем на Далекому Сходї. Та й увагу інших світових держав також проковують до себе далеко-східні справи. Отже здається Полякам, що тепер ніхто не зможе пошкодити їм анектувати Данцїг та частину Прусії. Представники німецького населення точно подають, що в данцїгському коридорі, в Ґдині та в самому Данцїгу Поляки вже мають кілька тисяч своїх „стшельців" та інших воєнно-патріотичних орґанізацій, які вже готові для захоплення міста. Вони переводять потрібні воєнні вправи в Ґдині та на сумежній з Данцїгом території, яку антанта приділила Польщі, відобравши її від Німеччини.

Крім того в данцїгському коридорі та в Ґдині Польща накопичує своє військо з важкими гарматами та тенками. Польська влада й уряд заперечують підготовку до захоплення Данцїга, а разом з тим допускають у пресі аґітацію за це й допомагають усіми способами орґанізації воєнних відділів, які можуть легко обернутися в „повстанців". Данцїг для Польщі побіч торговельного значіння є дуже важною воєнною базою на випадок війни з Росією.

ФРАНЦІЯ НЕ ЗМЕНШИТЬ АРМІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Майбутній премієр-міністер Франції, Еріо, який прийде до влади з початком червня, як лідер соціялїстичної більшости нового парляменту, заявив, що він не буде вести політики ріжних соціялїстичних екстрем та експериментів. Зокрема він не стане безоглядно зменшувати французьку армію та взагалі всї приготовання до оборони держави. Навпаки, він старатиметься оборону держави ще більше удосконалити та змодернізувати.

Еріо відбув наради з премієр-міністром Тарде та з президентом републики, готуючись обняти провід у новому уряді. Супроти Німеччини Еріо обіцює вести таку політику, яка не сприялає там зростови гітлеризму.

СЕРЕД ГІТЛЄРІВЦІВ РОЗЛАМ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Частина лідерів партії націонал-соціялістів незадоволена з того, що Гітлер піддержує політику співробітництва та коаліції з іншими партіями. Противники такої коаліції бачать у цьому послаблення антисемітської пропаґанди та політики партії. Тому вони рішили сформувати нову соціял-націоналістичну партію, яка на ніякі компроміси з іншими не йшлаб і була би безпощадно брутальною супроти Жидів.

ТУРЕЧЧИНА ВІШАЄ ПОВСТАНЦІВ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — В місті Адан закінчився довгий судовий процес над повстанцями Курдами, яких захопили Турки в 1930 році біля гори Арарат. 44 повстанців засуджено на кару смерти через повішення. Десятьом даровано життя, а 34 будуть цими днями повішені.

Крім того на ріжний час до тяжкої вязниці засуджено 90 Курдів.

ЩЕ НЕМА УРЯДУ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО (Японія). — Адмірал Макото Сайто ще не сформував надпартійного кабінету міністрів. Всї признають, що його імператор добре вибрав на ролю премієра міністрів безпартійного уряду, але Сайто стрічає великі труднощі з боку лідерів великих японських партій, які хотілиб мати владу в своїх руках.

Не зважаючи на те, що новий премієр безпартійний, а тому не має в парляменті своїх партиманів, усї думають, що тепер у Японії такий настрій, що його уряд зустріне підтримку більшости парляменту.

ЯПОНЦІ СПИНИЛИ ЕВАКУАЦІЮ ШАНҐАЮ.

ШАНҐАЙ (Китай). — Загальний страйк на телеґрафі й почті привів до того, що японський уряд припинив евакуацію Шанґаю, а воєнна влада наказала морякам та частині армії знову заняти стратеґічні пункти в місті. Страйк почтових робітників та службовців, що розпочався в Шанґаю, поширюється далі на територію Китаю.

КИТАЇ ПОПЕРЕДЖУЄ ЛІҐУ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Китайська делеґація Ліґи Націй попередила Ліґу Націй, що коли Японія не буде спинена в своїх виступах проти Китаю, то це викличе нову світову війну й катастрофу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
One year $ 7.00	На рік $ 7.00
Six months $ 3.75	На пів року $ 3.75
Three months $ 2.00	На три місяці $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months $ 5.00	На пів року $ 5.00
Three months $ 2.75	На три місяці $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖІНОЧИЙ КОНҐРЕС

В тиждень по тім, як Американка, Міссіс Амелія Іргарт Путнем, замужня жінка, літ 34, перелетіла літаком Атлянтійський океан, зберуться в Ню Йорку українські жінки на перший Жіночий Конґрес.

Від 1918 р. приготовлялася Місіс Путнем до того, щоби доконати отсеї великої історичної події. Побирала перші лекції летунства за зароблені гроші й тренувалася довгі літа. А вкінці доконала великого діла, бо перелетіла Атлянтійський океан в 1928 р. Але доконала того разом з двома мущинами, з котрих один був пільотом, а другий механіком, а вона була лейби товаришкою подорожі. І це останнє її не задоволило. Вона як жінка забажала доконати отсього діла цілком самостійно. Приготовлялася до того 4 роки. Набравши вправи і набувши відповідний літак, ждала на відповідну хвилю, а коли та хвиля прийшла, пустилася в дорогу без шуму і реклями, і побідила. І доказала практично, що жінка може нарівні з мущиною доконувати і найбільших діл, коли хоче їх доконати, коли набуде потрібне знання, коли узброїться в сильну волю і матиме, якщо замужна, розумного чоловіка, що не стане на перешкоді її змаганням.

Такий модерний тип жінки стоятиме цілком певно й перед тим жіноцтвом, що збереться незабаром на перший конґрес українських жінок в Америці. Цей конґрес може записатися в історії руху українського жіноцтва в Америці як переломова подія, якщо наші жінки вийдуть з нього з таким запалом до спільної праці, з яким взялася місіс Путнем до справи перелету через океан.

Українська жінка буде теж перелітати на Жіночім Конґресі Атлянтійський океан і долетить думкою до рідного краю і думатиме про те, як йому допомогти до визволення та як звязати душу тут родженої дитини з краєм, з якого ми вийшли. І той перелет, якщо він буде потім попертий ясною програмою, працею, полетом і новою думкою, може мати для української справи більше значіння, ніж має перелет місіс Путнем для закріплення еманціпаційних жіночих змагань.

Українській делеґатці на Конґрес треба буде розглянути питання національного виховання наших дітей в Америці. Вона теж мусить знайти спосіб, як втягнути українську жінку у вир нашого народнього життя, як її заактивізувати, змодернізувати і западити до праці для вищої цілі в життю. Бо доперва така жінка буде більш задоволеною і щасливою і більш корисною для народа.

Іван Порохівський.

ВТІКАЧІ З УКРАЇНИ

(Допис з Румунії)

Пересилаю Вам коротку статтю „Втікачі з України", в якій наводжу лише деякі факти щодо ілюстрації тих жахливих картин, які мали місце на Дністрі в початку цього року. Не хочу обтяжувати читачів перечисленням усіх таких фактів переходу через Дністер, бо всі вони дуже подібні один до другого, а ріжняться лише місцем та скількістю втікачів і жертв.

Але ті картини, які я подав, яскраво змальовують той розпучливий стан, у якому знаходяться українські селяни, коли вони рішаються на перехід Дністра.

Подаю у своїй статті коротко й причини, які селяни подають для своєї утечі. Тут теж повна одноманітність. Вибрав Вам лиш 20 імен сіл та відповідей щодо причин утечі, але гадаю, що вони вистарчать для того, що саме заставляє селян втікати.

Не тільки підчас побуту над Дністром, я мав змогу говорити з втікачами, а навіть мав своїм тяжким обовязком репрезентити через мої руки більше як пів сотні тут у Букарешті.

Згідно з урядовою румунською статистикою в часі від 1 січня до 13 березня 1932 р. перебігла на територію Румунії з України така скількість збігців: мужчин, 315; жінок, 234; дітей, мужеського роду 283; дітей, жіночого роду 223.

Всі вони національности української та румунської.

Лише цій тисячі людей вдалось перебратися на румунський беріг, але багато з втікачів не змогли цього зробити й полягли від куль радянських пограничників, або на самому Дністрі, або на терені України.

Втікали переважно селяни, групами й по одному.

Румунська преса подавала свій час:

„В ночі з 5 на 6 лютого б. р. большевицькі пограничні сторожі побачили 5 чоловіків і одну жінку, Калину Даміян, що намагалися перейти через Дністер. Пограничники стріляли з рушниць та кидали на втікачів ґранати. Жінку вбили, а мужчини добігли до румунського берега. Трупа жінки не забрано і його клювали ворони."

„В ночи з 5 на 6 лютого в районі Тягині перебігла через Дністер одна родина з села Токмінжу. Родина складалася з батька, матери та чотирох дітей".

„Тоді ж на румунський пункт Серпені перебігло з України три родини в складі 10 осіб".

„Дня 23 лютого перебігло на румунський берег дві родини в складі 12 осіб: старих, дорослих та дітей".

„Дня 23 лютого в лісі Олянешти, що на українськім березі, совітські пограничники захопили три ґрупи збігців у числі 115 осіб. Пограничники стріляли на них, зробивши з ліса кладовище... З цієї скількости збігців уратувалися 41, що добігли пораненими до румунського берега".

В ночи на 26 лютого совітські пограничники переняли багато селян, які хотіли втекти на румунський берег біля міста Тегини. Всі втікачі були знищені ручним та ґранатним вогнем. Населення Тегини було розбуджене зі сну стрілами та зойками нещасних людей..."

„Біля села Пояна, повіт Орґей, вісім родин хотіли втікати з України на румунський беріг. Радянські пограничники переняли дві родини й перед очима румунських пограничників розстріляли 12 душ, з яких складалися ці родини. Між ними були старі, жінки й діти. Плач та зойки цих нещасних, які умирали під кулями радянських пограничників, було чути на румунському березі. Інші родини щасливо добралися до румунського берега".

„Дня 2 березня в 6-тій годині рано одна дівчина бігла по леді до румунського берега, проти міста Дубосари. Куля совітського пограничника забила її тоді, як вона вже була біля самого румунського берега. З паперів, які знайшли при цій нещасній, стверджено, що вона називається Ялина Урсул".

„Дня 17 березня перебігли Дністер під вогнем совітських пограничників 70-літній дідуган та 17-літня дівчина. Добралися до румунського берега обоє поранені.

„В ночи з 21 на 22 березня з села Скутарі, якому загрожувала висилка з України, всі мешканці намагалися втекти на румунський беріг, але були оточені пограничниками й перебиті. Три години було чути крики, стріли та зойки тих, які конали..."

„Дня 21 березня перебігли під большевицьким обстрілом 30 совітських громадян на румунський беріг. Кілька мертвих та поранених осталося на Дністрі..."

„Дня 22 березня р. 10 годині рано українські селяни на двох возах намагалися переїхати через Дністер. З них лише один дібрався до румунського берега. Решта, три мущини, одна жінка та двоє дітей, полягли під кулями совітських пограничників. Були перебиті й коні..."

Взагалі від 1 січня до 13 березня 1932 р. було убито на очах румунських пограничників 10 осіб, поранено 29. В цю скількість не входять ті, які були забиті на українському березі напроти Тягини та в лісі, Оланешти.

„Дня 18 квітня добралися на човнах до румунського берега 45 збігців..."

Хвиля збігців після того, як Дністер розмерзся, навіть тоді, як була повінь, не припиняється.

Характеристичним у цій втечі є те, що втікачі знають, що їх чекають кулі совітських пограничників на Дністрі, але всеж таки воліють ліпше загинути від куль пограничників, ніж продовжувати жити в радянському пеклі.

Ми тут подаємо лише частину всіх тих випадків переходу Дністра, про які подавала румунська преса. Але було багато і таких випадків, про які преса не могла знати, або не вважала потрібним писати. Так, наприклад, хвиля збігців була до 1 січня 1932 р., але тоді на цей фактор ніхто не звернув серіозної уваги, може тому, що вважали це явище випадкового характеру. Лише після того, як всім стало ясним, що воно має дуже глибокі причини, а особливо після того, як большевики улаштували масакру в лісі Оланешти, преса і вся громадська опінія звернули увагу на збігців та почали про це говорити й писати.

Я два рази відвідав Дністер тоді, коли хвиля збігців була найбільша, й говорив майже з усіми втікачами.

Увесь матеріял, зібраний мною, свідчить про тяжкі умовини життя на Україні, про терор, який там панує, про знущання большевиків над українським населенням, грабунок селян, про визнаження робітників...

В погоні за виконанням хлібозаготовки совітський уряд не затримався та не затримується і тепер від жорстокости, знущання і насильств перед селянами. Це й примушує селян втікати, щоб уратувати своє життя та не бути засланими на Соловки, чи на Сибір для примусових робіт.

Десятки селян, переслуханих мною, свідчать:

1. **Володимир Грицків з села Незавертайлівки,** 18 літ. Утік до Румунії 30 січня. „Втік, бо маму відправили на Соловки за невиконання хлібозаготовки... Ратувався від голодової смерти..."

2. **Петро Гординський з села Піщанки,** 23 роки. Прибіг до Румунії 12 лютого. „Втік від нужди та голоду..."

3. **Іван Мирошниченко з села Силидівка, Донбас,** 23 роки. Прибіг до Румунії 6 січня 1932 року. „Втік, бо в батьків забрали за невиконання хлібозаготівлі все: збіже, худобу та вигнали з хати. Всім загрожували Соловки..."

4. **Елізар Павличенко, село Бутир,** 33 роки. Перебіг Дністер 24 лютого. — „Бо у мене забрали все... вигнали з хати з жінкою та чотирма дітьми... Втік, щоб не бути висланим на Соловки..."

5. **Федір Толока, село Дубосари,** 24 роки. Перебіг 9 березня. — „Від великої нужди, щоб уратувати в Румунії життя..."

6. **Кирило Завірюха, село Кошнівця коло Ямполю,** 28 років... — „Бо приходила смерть під большевицьким режімом".

7. **Охрим Семен, село Каменка,** 43 роки... „Забрали все за те, що не міг виконати хлібозаготівлі... Вигнали з хати з жінкою та пятьма дітьми...

8. **Максим Довгий, село Голобоке,** біля Могилева, 50 літ. Перейшов 2 березня. — „Не міг більше жити, хоч вішайся! Взяв жінку та троє дітей і пішов на явну смерть... Або згину, або спасуся, а не буду вмирати голодовою смертю, або гнити в лісах Сибіру..."

9. **Василь Ляшевський, село Тихонівка, Ямпіль,** 18 років. — „До того дійшло, що ні їсти не було що, ні одягнутися в що. На працю йти, то за ті гроші, що дадуть, навіть їсти не можна купити, і зовсім голим останешся. А скажи лише слово: Сибір, тюрма..."

10. **Софія Когут, село Хорошівка, Тульчин,** 18 років... — „Хотіли, щоб я вписалася в комуністи... Не хотіла... Не давали жити..."

11. **Федір Городник, село Чорнобіль, Київщина,** 23 роки. „Не міг служити службу комуністам, які знищили мою родину..."

12. **Юхим Садиба, село Строєшти біля Балти,** 40 літ. — „Все забрали за невиконання хлібозаготовки. Не міг дати збіжа, якого від мене вимагали, хоч все віддав, що було... Вигнали з хати..."

13. **Михайло Вотнар, село Мідянка,** 28 років. — Все забрали за те, що не міг дати певної скількости збіжа. Вигнали з хати... Мали відправляти на Соловки..."

14. **Никифор Бондар, село Рашків,** літ 26. — „Все забрали на те, щоб кормити місто ... оставили нас на голодову смерть..."

15. **Данило Плохий, село Рашків,** 39 літ. — „Як втягали в колгоспи, забрали мене до колгоспу з усім моїм майном: збіжем, скотиною, птицею. Але, як бувшого заможного, тепер викинули мене з колгоспу не повернувши мені нічого. А з колгоспу викинули, бо ходив до церкви та молився Богу.

16. **Ернест Рисманло, Одеса,** 23 роки, католик... — „Втік, бо переслідували за релігію. Підкинули мені інструмента й казали, що я його вкрав... Мали судити..."

17. **Пилип Захарчук, село Веренка, Тульчин,** 44 роки... — „Забрали все майно за невиконання хлібозаготівлі, вигнали з хати. Знав, що відправлять на Сибір..."

18. **Митрофан Кушніренко, село Веренка,** 53 роки... — Те саме.

19. **Іван Грицак, село Конилівка, Камянець Подільський,** 14 років... — „18 лютого прийшла до хати бригада комсомольців, зробила ревізію і знайшла трошки схованого збіжа, яке мама лишила, щоб не умерти з голоду. Маму взяли в тюрму. А мені сказала: „Біжи, сину, за Дністер, може там Бог спасе твоє життя..."

20. **Шмуль Брик, Одеса,** 69 літ, пекар... — „У мого приятеля забрано ні зашо, ні прощо все майно, а я говорив, що зле зробила влада. За ці слова відсидів два роки в тюрмі. Випустили, але я скоро побачив, що мене чекає щось гірше... Втік..."

Такі відповіди дають всі збігці. Селяни всі, навіть ті, котрі походять з найдальших сіл оповідають одно й те саме про їхнє нещасне життя та утиски, які терплять. В чому ці утиски та звідки вони походять?...

Совітський уряд намітив зібрати в році 1931/32 певну скількість збіжа з кожної округи. Не приймаючи на увагу, чи село може дати ту скількість збіжа, яку на нього наложено, влада вимагає, щоб воно її дало. Звідси походять всі репресії: тюрми, висилки, Сибір, розстріли всіх тих, хто має мужність заявляти про незаконність. Заслання селян українських на Північ продовжується. Раніше висилали лише голови родин, але тепер висилають з усіми родинами.

Селяни розповідають, що там на Півночи гинуть всі, а особливо діти. Отже багато селян, щоб не попасти з дітьми на Північ, втікає за кордон бо думають, що їх, полишених дітей та жінок, влада не відправить на заслання. „Уряд", мовляв, „має там в Сибірі потребу в робочій силі, а не в дітях". Отже самих дітей туди не відправляє. Тому селяни кидають своїх дітей на волю Бога, а самі втікають.

Щодо робітників, то вони втікають мало.

Інтелігенція розповідає про тяжкі умовини життя, але щодо мотивів утечі, то кождий має своє спеціяльне: один тому, що був старшиною в протибольшевицькій армії, другі тому, що намагалися шкодити і т. д.

Взагалі можна сказати, що при всьому тому, що в пресі часами зявляються повідомлення про те, що нібито совітський режім „міняє курс", **хвиля втікачів показала в усій яскравости, що коли там і міняється курс, то лише до гіршого, до більшого страждання населення, а особливо українського селянства.**

Українське селянство винищується фізично: жиє в голоді та холоді, переслідується за невиконання хлібозаготовок, кидається в тюрми, висилається, розстрілюється... На **землі, які залишаються, привозять селян з Московщини, садовлять на ці землі московських салдатів після звільнення їх з військової служби і т. п.**

Самому фізичному існуванню українського народу загрожує така небезпека, якої він ще не мав в своїй історії...

Букарешт 24/IV, 1932 р.

Володимир Яцишин,
ст. пл. розв. „Бурлака".

У ДВАНАЦЯТЬЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

(2)

Однак фактичний основник Українського Пласту, д-ра О. Тисовський, уже уявляв собі це „щось" в перших формах і в недовзі після Зїзду видав у липні 1913 року підручник п. з. „Пласт". Дальше пішло вже все життєвим темпом.

Зпочатком 1914. року збирається другий пластовий Зїзд. Він уже покинув дорогу шукання, а створив собі „Осередню Пластову Управу" у Львові, довкола котрої мало гуртуватись пластове життя. 18. червня 1914 року відбувається величавий зїзд з цілої Галичини й Буковини, що бере участь в українській маніфестації перед війною в другому Краєвому Сокільському Здвизі, а 29 червня відбулися перші пластові змагання. Прийшли ферії 1914 року, а точніше місяць липень. Ця дата в житті Українського Пласту рівнозначна англійському серпневи 1907 року, а англійському острову „Бравзі" відповідає наша Чорногора. Там відбувся перший український пластовий табор під проводом проф. П. Франка.

Карпати побачили українських пластунів.

Над Европою тимчасом збиралися хмари й настала заверюха — світова війна. Вона й припинила дальший розвій Українського Пласту. Розбрелось братерство по всіх фронтах світового молоха-війни, а останній нарибок передвоєнного пластунства, зложивши святочну пластову присягу, відійшов на фронт!

В пожарі всесвітнім луни ті кривавi,
Під звуки завзятих зусиль боротьби,
У память давньої предківської слави,
Вкраїні обіти складаю отсі:
[ритиму,
Плекатиму силу і тіла і ума,
Щоб нарід мій вільний могучий раз
[став,
Щоб тиха журлива невольницка дума
[замовкла,
А гордо щоб спів наш лунав.
Красу я і щастя по всій Україні ши-
Власний забуду свій труд,
Щоб зір свій від праці при згоблений
[спині
Підняв з часом в небо мій втомлений
[мі в полю,
Миру обережно зраділві яри.
А летом вірлиних крил скоба полину
Під хмари і бистро огляну́сь в степу,
Помірю терністий ввесь шлях Укра-
[їни,
На шляхи дорогу введу Віччину!

Так присягала й чета ім. Петра Сагайдачного у Львові. Пішла і міряла шляхи України. Зміряла, але не вернулась. Тільки присяга нам залишилась.

На сході розвалився царат. В революційному хаосі кристалізується українська думка, а опісля держава, а в державі приймається і пластова ідея. Започаткував пластовий рух на Наддніпрянщині Евген Слабченко, що заснував в 1917 році український пластовий відділ у Білій Церкві.

Приходить 1918 рік. 28 вересня ц. к. Шкільна Краєва Рада у Львові узнає Український Пласт організацією молоді під протекторатом Українського Краєвого Товариства опіки над молодю. Таким чином Український Пласт дістає урядову апробату. І на Наддніпрянській Україні пластовий рух поширився. Видано там підручник „Український Скавт".

Та колесо історії знову прудко повернулося, а важні історичні події розторощили ніжний ще тоді пластовий рух. Тут на заході забирав наїздник зрошений українською молодою кровю камінчик за камінчиком Льва-міста, а там на сході насувала червона північна навала! Здавалось, що пластовий рух завмре, згине в тих страшних румовищах загально-національної катастрофи. Так тільки здавалось!

Правда, на сході України під важким червоно-московським чоботом завмер пластовий рух, але на її заході, де він вже сильніше закорінився, він скоро оживає. Пластові провідники здають собі добре справу з того, що треба з цеї загально національної катастрофи молодь вивести. Невеликий гурт працьовників забирається до праці. Пластовий рух знову стихійно поширюється. На гарній передвоєнній традиції має виростати повоєнна пластова організація. На чолі цього руху стає Верховна Пластова Рада, як секція Українського Краєвого Товариства опіки над молодю у Львові з екзекутивною Верховною Пластовою Командою. Заледви закріпився трохи пластовий рух, і вже від 1921 року починає виходити журнал-офіціоз Українського Пласту „Молоде Життя", а духовий творець Пласту, д-р О. Тисовський, видає підручник „Життя в Пласті". Це наш, український "Scouting for boys" з додатком організаційної схеми дівочого Пласту. При школах громадно основуються пластові відділи, а 1-го листопада 1921 року основано перший дівочий пластовий відділ на Закарпатській Україні. І в час змагання останніх національних сил за свободу, в час вичікування й віри в міжнародню справедливість, подає краєвому пластовому рухові в 1922 році дружню руку український пластовий рух на Волині, в Щипюрні, та з далекої заокеанської вільної землі Вашінґтона. В Ню Йорку пан Б. Каштанюк засновує мужескі пластові відділи, а панночка Катерина Шутак засновує й провадить український жіночий пласт. В 1922 році Український Пластовий Уклад зазнає великої втрати в особі члена Верх. Пл. Ради і Команди і редактора „Молодого Життя", Степана Тисовського.

Прийшов 1923 рік. Серед Закарпатських Українців поширюється дуже пластовий рух. Березень того року розвіяв віру старшого громадянства західно-українських земель у міжнародню справедливість, одначе у пластових рядах він нічого не знищив. Навпаки, пластові провідники зрозуміли тоді ліпше останнє гасло Бейден-Повела — послідовність, дрібна праця, систематичність. І на заміну попередній стихійности йде систематична, передумана на будуче праця. Зарисовується нова організаційна схема. Преса і видавництва розбудовуються. Заявляє розбудовуватися наше таборництво. Пластуни ідуть в сиві, величні Карпати. Там за місяць мандрування переродкуються, молодшають. Стає в них інший світогляд, інша душа. Вертають з Карпат бадьорі, повні сили й ініціятиви юнаки.

Збирається перший повоєнний Верховний Пластовий Зїзд. На ньому вибрано нову Верховну Пластову Команду з Верховим Отаманом проф. Северином Левицьким, з таким любим нам, пластуам, „нашим Северком" на чолі. Він стояв на цім пості аж до розвязання Пласту.

(Конець буде)

Кождий сотик, кождий дяток Нашій „Рідній Школі" в дар Це майбутнього задаток, Це на ворога удар.

Рідна Школа — наша зброя, Рідна Школа — це наш щит, В Рідній Школі — мінь героя, Що неволю повалить.

Гріш, що даш на рідні школи, Не пропащий гріш ніколи. Вернеться, зросте він згодом В мілінон мінь народом.

А віддасть його Вправі Молоде те покоління, Що у рідній вчилось школі Добувати волі-волі.

ВИРІВНАНА ВКЛАДКА

Для зрозуміння самого вирівнання вкладок треба знати дуже високі рахунки, яких звичайно не розуміє навіть людина з покінченою „гай скуа". Тому було би безпредметовим подавати цей рахунок у газеті. Тому треба просто подати виділ цього розрахунку.

Отже член запомогової організації платить за своє обезпечення на тисячу долярів так:

Коли член при вступі до організації має літ	то його-рівна річна вкладка, платна згори, виносить
1	$ 10.34
2	10.62
3	10.92
4	11.24
5	11.57
6	11.91
7	12.28
8	12.67
9	13.07
10	13.50
11	13.96
12	14.43
13	14.93
14	15.47
15	16.02
16	16.62
17	17.24
18	17.90
19	18.59
20	19.33
21	20.11
22	20.93
23	21.80
24	22.72
25	23.69
26	24.72
27	25.81
28	26.97
29	28.20
30	29.51
31	30.91
32	32.39
33	33.97
34	35.65
35	37.45
36	39.36
37	41.41
38	43.60
39	45.94
40	48.45
41	51.13
42	54.01
43	57.10
44	60.41
45	63.98
46	67.82
47	71.95
48	76.40
49	81.21
50	86.39
51	92.00
52	98.06
53	104.62
54	111.74
55	119.45
56	127.83
57	136.93
58	146.84
59	157.62
60	169.37
61	182.18
62	196.17
63	211.44
64	228.14
65	246.42
66	266.43
67	288.36
68	312.42
69	338.80
70	367.80
71	399.60
72	434.68
73	473.03
74	515.52
75	560.52
76	608.72
77	662.21
78	737.67
79	961.54

Табелька ця проста і не потребує багато пояснення. Як видимо з неї, член, що вступив до організації, маючи 20 літ життя, має платити згори річну вкладку в сумі 10 долярів 54 центи. На другий рік його вкладка не збільшається, він знова буде мав заплатити на початку року 10 долярів 34 центи. На третий рік його вкладка буде також 10 долярів 34 центи. На десятий рік також лише 10 долярів 34 центи. Така сама на двацятий рік його членства, на трицятий така сама до його смерти, чи смерть прийде зараз, чи член дожиє глибокої старости. При системі рівних вкладок премія не збільшається: все остається на одній висоті від приступлення члена до організації аж до його смерти або виступлення.

Це є перша ріжниця, яка заходить межи системою рівних вкладок і системою природних вкладок.

Друга ріжниця межи системою рівних вкладок і системою природних вкладок є та, що при системі рівних вкладок член, платячи свою рівну вкладку, остається членом до смерти, не тратить обезпечення на старі літа, як це є при системі природних вкладок.

Одна лише справа при системі рівних вкладок вимагала би пояснення. Бачимо з табельки природних премій, що чим більше літ член мав при вступі до товариства, тим більшу вкладку він має платити.

20-літній член платить $10.34, 25-літний $11.91, 30-літний $13.96, 35-літний $16.62, а 40-літний $20.11.

Щоби доказати, що воно мусить бути так, треба би показувати спосіб вирівнування вкладок. Так ми цього рахунку не подавали. Тому й постараємося вияснити справу на прикладі.

Припустім, що в якійсь спілці є така установа, що спільники мають платити до спілки першого року по 20 долярів, на другий рік по 30 долярів, на третий по 40 долярів, на четвертий по 50 долярів, а на пятий по 60 долярів. Починаючи від шестого року спілки, спільники не будуть вже нічого платити, а ті, що не приступлять зараз на початку, але пізніше, другого або третого року, або четвертого, або пятого року, мають платити лише ті вкладки, що в роках членства будуть припадати, а не журитися вкладками, які платили інші спільники в часі, коли ці нові члени ще не були в спілці. Вийде з того таке: ті, що приступили при основанню спілки, будуть платити такі уділи: $20, $30, $40, $50 і $60, разом $200. Ті, що приступлять в другім році, будуть платити уділи: $30, $40, $50 і $60, разом 180. Ті, що приступлять в третім році, будуть платити такі уділи: $40, $50 і $60, разом $150. Ті, що приступлять в четвертім році, заплатять уділи: $50 і $60, разом $110. А ті, що приступлять в пятім році, заплатять один уділ в сумі $60.

Якби принято проект вирівнати уділи, вийшло би ось що:

Щоби вирівнати уділи тих членів, що приступили в першім році, треба додати їх уділи й поділити через число уділів. Сума їх уділів виносить $ 200, число уділів 5. Поділивши 200 через 5, дістанемо 40; вийде, що члени спілки, що приступлять до неї в першім році, будуть платити 5 річних вкладок, кожда в сумі 40 долярів.

Вирівнавши вкладки для членів спілки, що приступлять до неї в другім році, дістанемо суму $45 (180 : 4=45).

Рівна вкладка для спільників, що приступлять в третім році, буде виносити 50 долярів (150 : 3=50).

Рівна вкладка для спільників, що приступлять в четвертім році, буде виносити 55 долярів (110 : 2=55).

Порівнавши ті собою вирівнані вкладки, ми бачимо, що чим пізніше спільник приступить до спілки, тим більший рівний уділ буде мав платити кождого року.

А тепер порівнаймо цю спілку з запомоговим товариством. Після справедливої системи природних вкладок кождий член має складати з року на рік на кошт обезпечення членів в його віці. Цей кошт збільшається з року на рік, отже і його вкладка буде збільшатися з року на рік — подібно як у спілці в поданім нами прикладі.

Член, що вступив до організації не в 20. році життя, але пізніше, в 30. або 40., не журиться за кошт обезпечення членів свого віку в попередних роках, коли він не був членом; він має лише платити біжучий кошт свого обезпечення. Він не платить за час, коли він не належав до організації. Зате він тоді не був обезпечений; якби він був тоді помер, його родина лишилася би була без зосмотрення.

Член запомогової організації не платить вкладок вічно, лише до своєї смерти або виступлення; для кождого члена приходить час, коли він перестає платити свої вкладки — подібно як в спілці в нашім прикладі.

Коли все в запомоговім товаристві, опертім на системі природних премій, таке подібне до спілки в нашім прикладі, то як ми вирівнаємо вкладки в запомоговій організації, ті вкладки також мусять бути подібні до вирівнаних уділів в спілці нашого приміру, а саме: рівні вкладки запомогової організації мусять бути тим вищі, в чим старшім віці член приступає до організації. Це не є жадна забаганка запомогової організації; це річ, яка виходить з рахунку, а що виходить з рахунку, це не дається змінити на найменшу частинку.

НОТИ НА ХОРИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

НОВІ НОТИ! НОВІ НОТИ!

ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

НОТИ НА ХОРИ

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на мужеський хор, 1. Ішов жовнір з войни, 2. Ой співаночки мої, 3. Сонце ся сховало, муз. С. Людкевича — 25 ц.

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на муж. хор. 1. Там де чорна гора, 2. Сонце вже сховалось, С. Людкевич — 15 ц.

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. Ой хум до кума, 2. Будь ми здоровий, міш. хор з супр. форт., С. Людкевич — 20 ц.

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, міш. хор з форт. Котилася та зоря із неба, С. Людкевич — 25 ц.

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. А із ночі, із вечера, 2. Сонце ся сховало, на міш. хор, С. Людкевич — 20 ц.

ПІСНЯ РІДНОЇ ШКОЛИ, на хор мішаний, мужеський і жіночий (діточий), Я. Ярославенка — 15 ц.

ЧОВЕН, на міш. хор, слова Г. Шевченка, муз. Я. Ярославенка — 20 ц.

НАД ДНІПРОВОЮ САГОЮ на міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка — 20 ц.

МИНЕТЬСЯ НІЧ, міш. хор, Т. Левицький — 20 ц.

ГЕЙ ПО ГОРІ, на міш. хор, Ф. Колесса — 15 ц.

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР, міш. хор, Я. Ярославенко — 15 ц.

ОЙ ІДУТЬ, ІДУТЬ ТУМАНИ, на міш. хор, Я. Ярославенка, слова Ів. Франка — 15 ц.

ПО УЛИЦІ ВІТЕР ВІЄ, на міш. хор до слів Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка — 15 ц.

НА НЕБІ СОНЦЕ ГАСНЕ, міш. хор, В. Безкоровайний — 20 ц.

1. НА ГОРОДІ ТА ВСЕ БІЛІ МАКИ, 2. КОЛИСКОВА, на мішаний хор, Вирицький — 15 ц.

ТЕЧЕ ВОДА ЗПІД ЯВОРА, в супр. форт. на мішаний хор, Я. Ярославенко — 40 ц.

РАНО В РАНЦІ, на міш. хор в супр. форт., Я. Ярославенко — 50 ц.

ЖУРАВЛІ, слова І. Франка, на міш. хор, Я. Ярославенко — 25 ц.

СУНЕ, СУНЕ ЧОРНА ХМАРА, на міш. хор, слова Івана Франка, муз. Я. Ярославенка — 15 ц.

ТАМ НА ГОРІ ЗА ДНІПРОМ, міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. П. Сеницї — 15 ц.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, на мішані, мужеські і женські хори, з гармонізував Михайло Тележинський. Зміст: 1. Вилітайте гуси з глибокого яру (міш. хор); 2. Чи ти, нече, чуєш (міш. хор); 3. Ой прийшов я під віконце (міш. хор); 4. О мій квіте, руто мято (міш. хор); 5. Ой у полі вітер віє (муж. хор); 6. Ой там у містечку славнім Берестечку (муж. хор); 7. Прощай село рідненьке, прощай Україно (жіночий хор); 8. Ой у саму, саду (міш. хор); 9. Дзвони, щедрівка, друга редакція (міш. хор з сольо сопран); 10. Пасли пастирі (міш. хор з сольо тенор) — 75 ц.

ЗГАСАЄ ДЕНЬ, міш. хор в супр. форт., П. Сеницї — 20 ц.

ОЙ ШЛИ НАШІ СЛАВНІ ЗАПОРОЖЦІ, міш. хор, А. Вахнянин — 20 ц.

РІЧЕНЬКА, міш. хор, І. Лаврівський — 25 ц.

ОСІНЬ, міш. хор, І. Лаврівський — 20 ц.

ВЯЗАНКА НАРОДНИХ ПІСЕНЬ (ЛЕТІВ ОРЕЛ), на міш. хор, Н. Кумановський — 20 ц.

ЗАСПІВАЙ МИ СОЛОВІЮ, міш. хор, І. Лаврівський — 15 ц.

СОНЦЕ ЗАХОДИТЬ, міш. хор, С. Людкевич — 10 ц.

НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор, 1. Бігло, бігло козенятко, 2. Посіяла руту мяту, 3. Ой дзвони дзвонять, 4. Не стій вербо над водою, 5. Був собі журавель, Я. Степовий — 35 ц.

ТЕЧЕ ВОДА, міш. хор, І. Левицький — 15 ц.

ЧИ МИ ЩЕ ЗІЗДЕМОСЯ ЗНОВУ?, міш. хор в супр. форт., С. Людкевич — 25 ц.

ГЛЯНЬ НА КРИНИЦЮ, міш. хор, слова І. Франка, муз. І. Левицького — 15 ц.

ОЙ В ЧИСТИМ ПОЛІ, щедрівка на міш. хор, М. Верриківський — 15 ц.

1. ГЕЙ УКРАЇНА ПОНАД ВСЕ, 2. НЕ ПОРА, міш. хор, Я. Ярославенко — 20 ц.

ЩЕДРІВКА „ДЗВОНИ", на міш. хор, М. Тележинський — 10 ц.

1. ОЙ ЩІТ, ЩІТ, 2. ОЙ НІХТОЖ ТАМ НЕБУВАВ, міш. хор, Степовий — 15 ц.

МІМОЗА, міш. хор, Ф. Кишакевич — 20 ц.

МІСЯЦЬ ЯСНЕНЬКИЙ, міш. хор, слова Лесі Українки, муз. Ф. Кишакевич — 15 ц.

ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ, міш. хор, Ф. Кишакевич — 40 ц.

І СВІТАЄ І СМЕРКАЄ, міш. хор, слова Шевченка, муз. Кашубинського — 30 ц.

І. ВІТЕР В ГАЇ НАГИНАЄ, 2 Барвінок цвів, 3. Була колись Гандзя, 4. Не дивуйтеся дівчата, на міш. хор, М. Лисенко — 30 ц.

ПОНАД ПОЛЕМ СМЕРТЬ ІДЕ, мішаний хор — Б. Вахнянин — 20 ц.

ПОКЛІН БОРЦЯМ І СЛАВА, кантата на мішаний хор — Б. Вахнянин — 20 ц.

САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, мішаний хор, супр. форт., слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина — 25 ц.

ПІСНЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, мішаний хор, супр. фортепяна, музика В. Безкоровайного — 20 ц.

НЕЩАСНИЙ, сольо для сопрана — (М. Шалкевич) В. Матюк — 25 ц.

КРАТНО ДИВ, мішаний хор, — В. Безкоровайний — 10 ц.

КВІТЧАСТИЙ ЛУГ, мішаний хор, — В. Безкоровайний — 15 ц.

ОЙ У САДУ, мішаний хор з фортепяном, слова Т. Шевченка, музика В. Безкоровайного — 15 ц.

НАРОДНИМ ЛИЦАРЯМ, мішаний хор — В. Безкоровайний — 10 ц.

ГРАЮТЬ ТРУБИ НАД ДНІСТРОМ, мішаний хор, муз. Ф. Колесса — 10 ц.

ГАГІЛКИ, мішаний хор. Картина етнографічна у співах народних. Ф. Колесса — 25 ц.

ОБЖИНКИ. Картина етнографічна у піснях народних на мішаний хор, уложив Ф. Колесса — 25 ц.

У ПЕРЕТИКУ ХОДИЛА, слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина, на мішаний хор в супроводі фортепяна — 50 ц.

О, СОНЦЕ, мішаний хор, муз. Ф. Кишакевича — 15 ц.

ДО СВІТЛА, ДО СОНЦЯ, мішаний хор, — Ф. Кишакевич — 15 ц.

СОСНА, мішаний хор, — Ф. Кишакевич — 15 ц.

РОЗЦВІЛИ ДЗВІНОЧКИ КВІТИ, мішаний хор, — Ф. Кишакевич — 15 ц.

ЗНОВ ЛЕЧУ Я НАД СТЕПАМИ, мішаний хор, — Ф. Кишакевич — 15 ц.

ТИ НЕ ДИВУЙСЬ, ЩО ВЯНУТЬ КВІТИ, міш. хор, — Ф. Кишакевич — 15 ц.

О ЛЮБА ВКРАЇНО, міш. хор, **Заколисків пісня на фортепян,** В. Безкоровайного — 25 ц.

НА СКРИПКУ

НОКТЮРН, скрипка з форт., В. Безкоровайний — 40 ц.

МЕРЕЖКА (Червона Калинонька), скрипка з форт., І. Левицький — 50 ц.

ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ, Квартет Симчковий, на 3 скрипки і челло, В. Безкоровайний — 50 ц.

ЧАБАРАШКА, на скрипку з форт., С. Людкевич — 25 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 5, В. Безкоровайного — 25 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 1, В. Безкоровайного — 25 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 2, В. Безкоровайного — 25 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 3 і 4, В. Безкоровайного — 35 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 6, В. Безкоровайного — 50 ц.

УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 7, В. Безкоровайного — 35 ц.

УКРАЇНСЬКА ШУМКА на скрипку з форт., І. Левітський — 50 ц.

НА ФОРТЕПЯН

ЗАГРАЙ МЕНІ ЦИГАНЕ, вальс з українських пісень на фортепян, В. Безкоровайний — 25 ц.

ДУМКА Г. МОЛЛ, на фортепян, В. Безкоровайний — 75 ц.

УКРАЇНСЬКА ШУМКА Нр. 2, Оп. 176, Присовський — 35 ц.

УКРАЇНСЬКА ДУМКА Нр. 1, Оп. 81, Присовський — 35 ц.

ШУМКА УКРАЇНСЬКА для концерту Нр. II, Оп. 300, Завадський — 75 ц.

НА УКРАЇНІ, Потпурі Н. 1, на форт., Присовський — 25 ц.

1. ЗАКОЛИСНА ПІСНЯ на фортепян, **2. О, Люба Вкраїно,** міш. хор. В. Безкоровайного — 25 ц.

УКРАЇНСЬКА ШУМКА Оп. 4, В. Пуллот, на форт. — 30 ц.

СПОМИНИ З ГІР, думка і коломийка на форт., Безкоровайний — 35 ц.

ВЕЧІРНІ МРІЇ, вальс на форт., В. Безкоровайний — 25 ц.

А У НАШОЇ СУСІДИ, на фоорт., В. Безкоровайний — 25 ц.

СТРІЛЕЦЬКИЙ ПОХІД, на форт., М. Гайвороньского — 50 ц.

УКРАЇНСЬКА ШУМКА, Нр. 1, Оп. 24, Завадський, на форт. — 50 ц.

ШУМКА УКРАЇНСЬКА, Нр. 2, Оп. 31, Завадський, на форт. — 50 ц.

БАРКАРОЛЯ, на форт. С. Людкевич — 50 ц.

УКРАЇНСЬКІ МАРШІ, НА ФОРТЕПЯН, Я. ЯРОСЛАВЕНКА:

1. Марш Соколів — 25 ц.
2. Пластовий марш — 25 ц.
3. Марш Січовиків — 25 ц.
4. Перші Запорожні — 25 ц.
5. Марш молодої України — 25 ц.
6. Над нашим Прутом — 25 ц.
10. Марш Гайдамаків — 25 ц.
11. Народний марш — 25 ц.
13. Під українським стягом — 25 ц.

Належитість треба слати разом зі замовленням.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна — 50 ц.

Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна — 75 ц.

—o—

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТВЕННИК

ВІРУЮ

потверджений гр.-кат. митрополичим ординарієтом. Звичайна полотняна оправа, дуже гарний друк і папір. Ціна — 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до книгарні Свободи.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято Матери.

Дня 8 травня влаштовано заходом відділу „Союза Українок" День Матери в салі Народного Дому.

Союз Українок улаштував це свято в злуці з Рідною Школою. Випало воно прегарно.

Заки зачалося свято, старша молодь попринесила своїм матерям дарунки. Складалися вони виключно з квітів.

Свято відкрила вступним словом предсідателька „Союза Українок", Ю. Лебіщак, пояснивши ціль та значіння цього свята. Дальше слідували діточі хорові продукції під проводом пароха о. П. Білоня, перплітані гарними деклямаціями, котрих зміст то величав маму — клонився перед її величю, — то оплакував гірку материнську долю.

Миле враження на всіх зробили діточі вправи з піснями і рухами.

Пані К. Білонь у своїм гарно опрацьованім та змістовім рефераті, начерканувши високе поклікання матери, представила ядерно її обовязки. Зазначила, що ми повинні святкувати день тої матери, котра вміє дати своїй дитині українську душу, котра може вдихнути в неї духа повного святи, жертви й геройства, котра виплекає повагу й гордість до свого, й котра заціпить в серцю дитини ясну зірку української ідеї.

Оттакої української матери свято святкуймо! Таку матір нашу обожаймо. За цеї Бога молімо! В ній основа й будучність народу українського!

Далі шановна бесідниця чуттям. А маленька, гарна дівчинка Забитко вручає кошик чудових квітів мамі (пані П. Мельник). Діточий хор дуже мило відспівав пісню: „Є мама". Пані П. Мельник встає і зворушаючим голосом красно дякує діточкам за їх привіти, любов та за квіти.

При кінці пані Р. Хвалюк щиро подякувала всім, котрі брали живу участь в концерті, і з щирим словом звернулася до молоді і нагадала про їхні обовязки до матерей, закінчуючи словами: „Бо хто матір забуває, того Бог карає". Відтак всім присутним матерям припинали живі квіти.

Свято закінчено співом національної пісні „О, Україно".

Свято се одушевило всіх присутніх.

А. Гливяк.

—o—

ПІТСБУРГ, ПА.

Нові лаври Кошиця й Авраменка.

В пятницю, дня 20. травня, святкувала Пітсбурщина 200-літні уродини Юрія Вашингтона при співучасти хору п. Александра Кошиця і танцюристів зі школи п. Авраменка.

Невелика, але гарна музична галя. Карнегія була занята майже виключно українською місцевою й околичною публикою. Американців було мало. Місць порожних було майже до половини. Пописувалися, так би сказати, свої перед своїми, але гарно на причуд гарно. І п. Кошиць і п. Авраменко збирали рясні оплески, а найбільше враження зробив на публику танок маленького хлопчика і дівчинки і попис самого п. Авраменка. А п. Кошиця обсипано квітами. Спів його хору прямо чарував. Концерт відкрив вступним словом о. Денис Культматицький з Мікіз Ракс і представив публиці щирого приятеля Українців, суддю Мек-Манера. Цей зведичав українську пісню і український танок і, дякуючи Українцям за їх участь в звеличенню памяти першого і найбільшого президента Америки, пожелав Україні діждатися скоро свого власного Вашингтона і повної свободи в своїй обновленій незалежній державі. На сім концерті було присутних багато наших братів з бувшої Угорщини, котрі з одушевленням поднимали і оплескували українські строї і рідні їм пісні і танки.

А. У.

УВАГА! МАНВІЛ, Р. АЙ. УВАГА!

ТОВАРИСТВО

ім. МИХ. ДРАГОМАНОВА,

відділ 181 Укр. Народ. Союза

: улаштовує :

ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

В ПОНЕДІЛОК, 30. ТРАВНЯ С. Р.

(MONDAY, MAY 30, 1932)

В КОМПАНІЧНІМ ЛІСІ

коло п. Михайла Казана.

Поч. точно в год. 1-ій попол.

Музика добірна.

На цей пікник запрошуємо всі Товариства місцеві і позамісцеві до участи і веселої забави. Товариство буде старатися всіх задоволити, за що ручить. 121

КОМІТЕТ:

Юрій Ясінчук, предс.; Петро Гричук, кас.; Микола Савка, секр.

LEHIGH VALLEY SERVICE

Нові багато знижені ціни

$2.50 ЗВОРОТНИЙ ТІКЕТ до **WILKES-BARRE and SCRANTON**

В СУБОТУ, 28. ТРАВНЯ

Звичайні потяги відїжджають з Пенсильвенійської стації, 23-з улиці і 7-а ешенна, в годині 4.50 і 6.35 пополудні, 8.25 ввечір. Час старий.

Поворот в неділю ввечір.

Подібна прогулька 18. червня.

Тікети до набутя Exchange Place або Journal Square. Телефонуйте до інформаційного бюра: Montgomery 5-7000.

LEHIGH VALLEY RAILROAD

The Route of the Black Diamond

МУЖЧИНИ!

Як часто говорили ви до себе: „Де я можу знайти відповідного лікаря" тобто ви дожувалися денебудь і не осягнули вдоволяючого ратунку, то

ПРИЙДІТЬ ДО НАС.

Вже багато літ ми лічимо з успіхом острі а хронічні недуги крови, шкіри і нервів, утрату енергії, нервові слабости, недовладання шаткна, хороби нирок і міхура, скривлення хребта, напухи жилеи і інші недуги. Якщо ви маєте важкий ваш недуга, котрого не розумієте, прийдіть до нас з довірям. Одна візита в нашім офісі, що докладим огляненню, переконає вас, що ми є на правдивій дорозі до вилоровлення.

Брязі потреби ми екзамінуємо промінями X (екс), переводимо в лябораторії досліди крови, сечі (уриньї) і т. д. Уживаємо найновійших приборів метод, як Сальварсан (606—914), вцілюваня, сиворотки і бактерии. Застрикуваня просто в кров, получане з електрикою і ліками, творить знаменитий знак у доноводі багатьох хоробливих умовах.

Говорили, зашмені жили і жилеи, спричинені запалениями кровоносних судин, лічимо успішно нашим европейським методом, без ножа (операції), або втрати вільного робучого часу.

Належитість можна. Заплату можна розложити на догідні рати.

ПОРАДИ Й ОГЛЯДИНИ БЕЗПЛАТНІ.

Говоримо по українськи.

HILL MEDICAL OFFICE

26 HILL STREET, NEWARK, N. J.

Напроти готелю Douglas

Годині: від 9 рано до 8 вечір; у вівторки і четверги 9 до 5; в неділі і свята 10 до 1.

Тітка помилилася.

Бачиш, Ірочко, приходить весна, дерева зазеленіються, цвіти зацвитуть, пташки вернуться. Ще день-два прилетять ластівки та бузьки...

— О, теточко, ти помиляєшся. Татко казав, що бузько прилетить до нас щойно в осени.

ПОЗІР! МІННЕАПОЛІС, МІНН., Й ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА І ЦЕРКВИ

В МІННЕАПОЛІС, МІНН.

: відсвяткують :

50-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ

РІДНОЇ ШКОЛИ

при співучасти п. ЛЬВА ЯСІНЧУКА, делегата з Рідного Краю

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ ПРОСВІТИ,

700 JACKSON ST. N. E., MINNEAPOLIS, MINN.

Початок в годині 2.30 пополудни.

Програму світа виповнить хори з українських церков. Просимо всіх громадян з Міннеаполіс, Ст. Пол і околиць прибути на це свято, де п. Лев Ясінчук буде проповідати. — Вступ вільний. — КОМІТЕТ. 121

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЕНТОН, О. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 115, повідомляє своїх членів, що мешканий мітинг відбудеться в неділю, 29 травня, в годині 1.30 пополудни, в домі предсідателя. Проситься всіх членів прийти на мітинг, бо є дуже важна справа до обговорення. Довгочові мають вирівнати свої залежелости, бо інакше будуть суспендовані. — А. Бажаровський, предс.; Ігн. Сауток, кас.; К. Дрозда, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від 106, подає до відома членам, що слідуючий збір відбудеться 29 травня, зараз по Сл. Божій, в салі парохіяльній при Оклей-Гурн ул. Обовязком є кождого члена бути присутним, бо є важні справи. Суспендованих минувшого місяця членів напоминається, щоби прийшли і боднай частинно сплатили свій довг, бо в противнім разі будуть виключені. — Микола Гуль, предс.; Іван Дацюк, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЙДІМ УСІ НА ЮВИЛЕЙНІ СВЯТА В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА

—: з програмою виповненою :—

УКРАЇНСЬКИМ ХОРОМ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ І УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНІМ БАЛЕТОМ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА.

вони відбудуться в такім порядку:

21. ГРЕНД РЕПИДС, МИШ., четвер, 26 травня 1932, 8.15 вечір. ГАЛЯ: ST. CECILIA AUDITORIUM.

22. МОСКІҐОН, МИШ., пятниця, 27 травня 1932, в г. 8.15 веч. ГАЛЯ: MUSKEGON HEIGHTS HIGH SCHOOL.

23. МИЛВОКИ, ВИС., субота, 28 травня 1932, в год. 8.15 ввечір. ГАЛЯ: PABST THEATRE.

28. ШИКАҐО, ИЛЛ., неділя, 29 травня 1932, тільки 3.15 попол. ГАЛЯ: ORCHESTRA HALL.

ЦІНИ БІЛЕТІВ: Від 1 до 3 дол. — продаються при касі галі перед виступом.

Артистична управа: Школа Василя Авраменка.

УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТИЧНИЙ ТЕАТР
ВІДОГРАЄ ОПЕРУ В ТРОХ ДІЯХ. С. АРТИМОВСЬКОГО

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 26-ГО ТРАВНЯ (МАУ) 1932 РОКУ

О ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ.

В FLEISHER АВДИТОРІЇ, BROAD AND PINE STS., PHILADELPHIA, PA.,

ДІЄВІ ОСОБИ:

Михайло Швець, співак Київської Опери, в ролі ..... КАРАСЯ
Елена Бассінґер, співачка Флор. Опери, в ролі ..... ОКСАНИ
Бен. Гроблий, співак Філ. Ґренд Опери, в ролі ..... СУЛТАНА
Тілі Бармач, співачка Сівік Опери в ролі ..... ОДАРКИ
Франц. Чіпретті, співак Аполло Опери, в ролі ..... АНДРІЯ
Ґуліелмо Сабатіні, дир. Амс. Італ. Симфонічної Орхестри, Диріґент.
Д. Чутро, Балетмайстер.

Опера Запорожець за Дунаєм основана на історичній події коли то по зруйнованню Січи в 1775 часть козаків вийшла в Туреччину і там поселилися. Однак з туги за рідним краєм вони вернули домів в 1828 та дали основу Кубанським Козакам.

Опера буде виконана найкращими оперовими силами, в супроводі хору і орхестри з 30 музикантів.

Ґреґарні строї, чудова музика, наша пісня звучатиме серед чужих. Тож спішіть всі почути красу нашої музики і ширіть її між чужими.

ЦІНА ТІКЕТІВ ВІД 75 ЦЕНТІВ ДО $1.50

ЛІНІЯ ГДИНЯ-АМЕРИКА

повідомляє, що

при корабельних білетах, закуплених по дню 25. травня б. р. включно, обовязують отсі ціни:

3-та КЛЯСА з Ню Йорку до Ґдині	$ 79.50
в обі сторони	$136.00
ТУРИСТИЧНА КЛЯСА з Ню Йорку до Ґдині	$103.00
в обі сторони	$172.00
КАБІНОВА КЛЯСА з Ню Йорку до Ґдині	$114.00
в обі сторони	$211.00

ЦІНИ НА ЦІЙ ЛІНІЇ АБСОЛЮТНО НАЙТАНІШІ.

GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic American Line)

80 BROAD STREET, NEW YORK, N. Y.

315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

УВАГА! УКРАЇНЦІ! УВАГА!

Повідомляємо вас про нашу нову систему роблення убрань на замовлення (SUITS TO ORDER). В нас дістанете добрий трівкий матеріял всякого рода фасонів, в дуже низькій ціні, в порівнанню, що на замовленні, буде коштувати дешевше як готове, той самий матеріял, першорядна робота і все після міри і уговору. Голоситися на адресу: 117,21

H. & H. TAILORING,
448 EAST 9th STREET, cor. Avenue A, NEW YORK CITY.
Власник ПЕТРО ГРИНИШИН.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN TRIBUTE TO GEORGE WASHINGTON'S BICENTENNIAL.

UTICA, N. Y.

UKRAINIAN TROUP HERE.

Ukraine, Ukrainians? What are these terms, applied to the choir and ballet to appear at the Majestic Theater at 8:15 tonight?

An announcement given out by men of Sts. Peter and Paul Church, First and Catherine Streets, who are sponsoring the costumed presentation, gives this answer:

Bounded on the north by Russia, on the east by the River Volga and Caspian Sea, on the south by the Black Sea, and on the west by the Carpathian Mountains, an area the size of France and Italy combined, with an approximate population of 45,000,000. There is Ukrainia.

It was an independent state from the ninth century, but in 1775 was overrun by the armies of the Russian Empress, Catherine II, and now finds itself divided among four European countries.

Living in this country of vast plains, called "Steppes," the Ukrainians love the freedom of the open and their very souls are tortured when that freedom is denied. Their hearts throb with memories of the Ukrainian Cossacks and their brave deeds; of the terrible nights when Asiatic hordes would swoop down upon them, burn their hamlets and take with them young men for their slaves and beautiful maidens for their harems; of the warm winds of spring wafting gently from "Earey" (Egypt) bringing out a forest of scattering bloom, while in the orchards the white cherry blossoms hide the millions of nightingales that pour forth their melodies all night long; of the young maidens making wreaths of flowers to adorn their heads that they may please the young men when they all join in the spring dance, Hayeevka; of the mighty Dnieper in summer carrying its broad yellow waters to empty into the bluish waters of the Black Sea; of the warm summer nights when carefree youth goes out with a song on its lips to join in the dance of Hopak on the village green, or swing into the merry Katherina, and others pair off into the intricate steps of the rhythmic Kolomeyka, whilst the stalwart old men who carried traditions of the old Cossack battles strive to demonstrate their feeling of exhilaration in battling for their country in the Cossack dance, "Zaporoshetz." — That is Ukrainia.

(The Utica Observer-Dispatch, May 15, 1932).

UKRAINIAN CHORUS COMMENDED HERE.

Chorus and Ballet Present Program in Honor of Washington.

Mayor Donnelley, A. J. Derbyshire and Alvin C. Spitzer, Scotia, president, Mohawk Valley Towns' Association, all highly commended the Ukrainian Chorus and ballet last night in brief addresses from the Majestic stage.

They characterized the performance as "splendid entertainment," and "almost divine music." The audience ceased trying to decipher the foreign tongue, listened only to the splendid harmonization of 17 male and 13 female voices.

Costumes from all provinces of Ukraine, displaying bright colors in heavy-looking materials, lost weight in whirling native dances executed with the silence of soft boots.

Little children not only took part in the group dance but made a hit as soloists. Dances depicted scenes of the highlander's life and of the young Ukrainian generation in America, and the chorus under the direction of Alexander Koshetz interpreted the folk song of the Ukraine in America.

The program was in tribute to George Washington. Mr. Spitzer in his address told of the reproduction of Washington's trip through Mohawk Valley which would be carried out July 17-24. As a finale, the entire ballet and chorus gathered in a circle waving small American and Ukrainian flags, four Cossacks stood with drawn swords on high, and with the audience congregation on its feet sang its only English number, "Star Spangled Banner."

(Utica Daily Press, Monday, May 16, 1932).

TROY, N. Y.

UNUSUAL PROGRAM OFFERED HERE BY UKRAINNIAN TROUPE.

Colorful Concert and Ballet at Music Hall in Honor of Washington Draws Applause from Audience.

Something unusual was to be found in the program presented in Music Hall Saturday evening by Alexander Koshetz's Ukrainian chorus and Vasile Avramenko's ballet of the same lineage — the program representing the contribution of Troy Ukrainians to the local Washington bicentennial observance.

It it appeared a trifle incongruous to perform Ukrainian dances and sing Ukrainian songs in tribute to the memory of Washington there was a charming sincerity in the gesture. Both the ballet and chorus appeared in native costume — a kaleidoscopic arrangement of color with the girls in gay skirts of satin, velvet jackets and richly embroidered bodices and red boots; the men wearing those picturesque Cossack trousers and wedge-shaped hats.

Audience Appreciative.

Some of the rhythmic feats of the dancers, who ranged from tots to adults, were amazing. In their dancing there was fire and freedom — a natural freedom both vigorous and exhilirating. The entire program was hearty and full of color and minus the stiffness of the Russian court ballet. The hands and arms were used sparingly, save when the dancers swung one another in circles in a dizzying imitation of a spinning wheel. They dance with their feet the greater part of the time, which, after all, is the natural way to dance.

The performance of the ballet was at once infectious, creating a really astonishing enthusiasm. The large audience not only clapped thunderously at every opportunity, but took to stamping its collective feet in applause and demands for more. The program was well-rehearsed and well staged and reflected great credit upon Mr. Avramenko. Much of it was ensemble dancing, men and women in pairs by the dozen. Of particular favor were a solo dance by the agile Mr. Avramenko, and a hopak danced by a tiny boy and girl with the finish and assurance of seasoned troupers.

Honor Washington.

Mr. Koshetz directed his singers through a series of folk songs, mostly of his own arrangement, as the mid-part of the program. There was a robustness in their singing which proved ideal for the interpretation of the folk suites which made up the greater part of the group. The chorus of fifteen men and fifteen women was judiciously handled by the veteran conductor.

There were two outstanding numbers in the final group, the dance of the Tchumak from the Steppes, a historical dance which dates back to the seventeenth century when the Tchumaks turned Cossack; and the finale arrangement of song and dance in homage to the spirit of George Washington, which the combined ensembles seemed almost to revive. The folk orchestra played the accompaniments for the dances.

(The Troy Record, Monday Evening, May 16, 1932).

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

COATESVILLE, PA.

FOREIGN GROUPS GIVE PROGRAM AT VETS' HOSPITAL.

Songs, Dances and Specialty Numbers Fixed By Committee.

One of the most elaborate programs ever attempted by local group was put on for the benefit of patients at United States Veterans' hospital last night by the Coatesville Americanization Committee with more than one hundred people from many different nationalities taking part.

The entertainment was known as an International Night program and included among the participants groups of Hungarians, Italians, Russians and Ukrainians. W. I. Cohen is chairman of the Americanization Committee.

The fifty-voice Ukrainian choir, directed by Rev. Peter Dmytryk, sang folk songs as one of the features of this end of the entertainment. Costumed dances of Ukrainia given by Lillian, Anna, William and John Fedoryak also made a big hit with the crowd.

The international program was the first entertainment, featuring different nationalities, presented at the Reservation. Chairmen of the various groups participating included: Hungarian, Trojan Jacobos; Italian, G. Cotone, J. Piloromo and C. Cristoforo; Russian, Rev. Basil Pavloff; Ukrainian, A. Gryckey.

Coatesville Record, May 6, 1932).

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний складаю якнайсердечнішу подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги в сумі $25, котрі якраз прийшли мені впору в моїм тяжкім положенню. Рівночасно щиро дякую урядникам нашого відділу за їх щиру память, що не забули за мене.

Михайло Мулярчик,
член 218 від. У. Н. Союза,
Кемпбел, Огайо.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Народний Дім у селі Красна, повіт Коросно.

Наша Лемківщина рушилася до нового життя. А з нею віджило й наше рідне село Красна, що взялося побудувати у себе народну святиню, свій Український Народний Дім. Односельчани, котрі живуть з Америці, зраділи отсею роботою і собі постановили допомогти рідному селови, щоби воно просвітилося і зорґанізувалося.

Жертви напливають до Центрального Комітету з усіх сторін. І так з **Менчестер, Н. Г.,** переслав громадянин Атанас Беднарчик збірку в сумі $30.50, на яку склалися такі жертви:

А. Беднарчик $10; по $2: М. Качмарський, М. Добрянський, по $1: В. Качмарський (стар.), В. Качмарський (молод.), Ю. Ярома, Ю. Датків, Й. Петрик, З. Мочіляк, М. Тяжбір, Т. Голембовський, Н. Ковальчук, о. А. Черепаняк, Й. Харко, В. Петрів, І. Смарж, В. Романець; по 50 ц.: О. Буцяк, Марія Буряк, П. Хрунюк, П. Мигаль, Я. Стичкович, Петро Бойко, М. Пайко. — Разом $30.50.

В **Елизабет, Н. Дж.,** зложили: А. Буса $5; Р. Слободян $1.— Разом $6.

З **Алден, Па.,** і з околиці **Вилкс Бері** зложили: М. Рудовська $10; П. Петрончак $5; І. Петрончак $2. — Разом $17. — Різдвяну коляду в **Нюарку, Н. Дж.,** зложили: М. Ткач $4; М. Кобаса $3; Н. Ятчишин і Т. Смагула по $2; по $1: Л. Лесняк, М. Лесняк, М. Мельник, І. Смага, Ю. Беднарчик, а Г. Турко $1.30. — Разом $17.30. — Улаштовано баль в Синґен, Н. Дж., дня 23. січня 1932, з якого було чистого доходу $74.30. — Разом придбано $114.60.

Допомоговий комітет в Нюарку взиває дали односельчан до дальшої жертвенности помогти своїм братам в рідним селі, де вже розпочато будову національної святині. Допомоговий Комітет має вислати до комітету будови в краю $1,500, та, на жаль, такої суми ще нема. Просимо односельчан присилати свої жертви до Комітету в Нюарку на руки секретаря А. Лесняка, 18[illegible] So. Orange Ave., Newark, N. [illegible]

За Комітет:
Н. Ятчишин, голова;
Ю. Беднарчик, скарбник;
А. Лесняк, секретар.

ПОДЯКА.

Я нижче підписана члениця відд. 103 У. Н. Союза складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре уділення мені запомоги в сумі $50, котрі то гроші допомогли мені в моїм тяжкім стані, а головно в теперішнім тяжкім часі.

Марія Михайлишин.

У НОЧИ.

Так тихо у ночи,
Що чую віддих свій,
Та чую буревій
Від сумних дум і мрій.
Так тихо у ночи,
Що чую серця стук,
І чую в ньому біль
Від туги і від мук.
Так темно у ночи
А я, мій краю, знай,
Бачу наш рідний сад,
Чую, як шумить гай.
Хоч очи я замкну,
Так виджу ті поля,
Широкий луг і ліс,
Де бавилась все я.
Хоч тихо у ночи,
А мені все здаєсь,
Що чую вербів шум,
Що пливе річка десь.
Хоч тихо у ночи,
Я чую мов гень-гень,
Як стогне рідний край,
Це чую в ніч і в день.

Катря Новосад.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

„ТЕПЕР Я МАЮ БАГАТО СИЛИ І ПОТУГИ"

„Я хочу подяти до відома всім про те що Нуга-Тон зробив для мене!" пише п. М. Мотлюк, Нюарк, Н. Дж. — „Я маю вже 65 літ життя. Я був ослаблений. Я брав Нуга-Тон і тепер я маю багато сили і потуги. Я чуся міцним і сильним так, маючи дому працювати. Моє здоровлє є добре, а в ночі я твердо сплю".

Нуга-Тон се чудова медицина для старшихлюдий і мужів. Він дає їм нове здоровлє, силу і потугу. Якщо ви вже старші і слабовиті, то безперечно беріть Нуга-Тон і завважте велике поліпшення на протязі кількох днів. Аптикарі продають Нуга-Тон. Якщо аптикар не має його в себе, скажіть йому, щоби замовив його зразу від свого гуртового склепу. Не беріть чогось подібного. Жадна мужчина не може заступити місця Нуга-Тон.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(між 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ
білети на всіх корабельних лініях.
Пересилка грошей у ДОЛЯРАХ.
Інформації ДАРОМ.
Нотариюш
WALTER TWARDOWSKY,
26 St. Mark's Pl. (E. 8th St.),
New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(42)

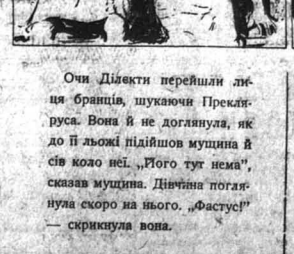

Очи Ділекти перейшли лиця бранців, шукаючи Прекляруса. Вона й не доглянула, як до її льожі підійшов мущина й сів коло неї. „Його тут нема", сказав мущина. Дівчина поглянула скоро на нього. „Фастус!" — скрикнула вона.

„Доля Максімуса Прекляруса лежить у твоїх руках", сказав Фастус. „Зречися його та обіцяй мені стати моєю жінкою, і його звільнять від обовязку станути на „арену". „Він не захотів би цього", сказала дівчина". „Твоя відповідь", сказав Фастус, „відноситься до твого батька, матери і Фестивітаса таксамо, як до Прекляруса".

Сказавши цю дивну осторогу, князь із шурхним лицем обернувся й вийшов з льожі Діона Сплендіуса. Незадовго почалося представлення. Під лопотячими прапорами й повіваючими шарфами тисячголова страшна, жорстока товпа дивилася на на людей і звірів, що входили на сцену серед гуку труб на смертельний бій.

Сублятус був імператором і вмів уряджувати представлення. Він знав, що найбільшою притягаючою точкою на представленню цього дня буде малполюд, і він хотів уживати його цілий тиждень. Тому то Тарзан знайшовся першого дня на сцені, вихляний без зброї до бою проти другого беззбройного мущини.